

De què serveix la glòria

Stephen Crane (1871 - 1900), tot i la seva curta vida, va tenir temps d'escriure 20 novel·les • No va anar a la guerra, però Crane va sorprendre els lectors pel realisme de les escenes de 'La insígnia roja del coratge' • Eva Comas

Narrativa

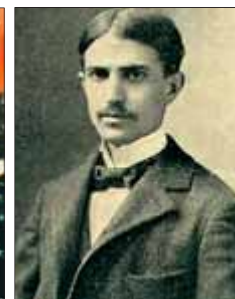
La insígnia roja del coratge

Stephen Crane

Traducció de Maria Iniesta i Agulló
Edicions de 1984
Barcelona, 2005

Una conversa de cafè de fa poc més d'un any em va quedar gravada a la memòria. Després d'arreglar el món i destruir-lo diverses vegades, un bon amic em va dir en to de confidència que el que identificava els homes enfront de les dones eren dues característiques ben remarcades: un instint sexual més fort i una imperiosa necessitat de ser reconegut, de ser condecorat amb elogis que l'acostessin a la glòria, de veure les lletres del seu nom esculpides en el cel de la memòria col·lectiva. No sé si l'intent de definició val per a tots els homes. Diria que no. Però el cert és que Aquil·les, el guerrier més famós de tots els temps i el que podia vantar-se de ser considerat "el més home", complia a la perfecció els dos requisits virils exposats pel meu amic: un potent impuls sexual i, sobretot, la voluntat de ser recordat com el més gran heroi de tots els temps, la voluntat de residir eternament a la glòria.

Encara que no es tracti de la *Iliada*, qualsevol obra literària que s'aproximi a un tema tan viril com la guerra ha d'atendre per força aquesta mateixa qüestió: què persuadeix els homes a allistar-se per anar al front i abocar-se a una mort segura. El nord-americà Stephen Crane (Nova Jersey, 1871 - Badenweiler, 1900) va respondre a aquesta pregunta amb *La insígnia roja del coratge* l'any 1895, una memorable novel·la que Edicions de 1984 acaba de publicar en català. L'autor hi recrea l'experiència d'un soldat ras molt jove a la guerra civil americana i

A dalt, Stephen Crane. A l'esquerra, un fotograma d'«Allò que el vent s'endugué», i a sota, dues imatges de la pel·lícula «Cold Mountain», totes dues sobre la guerra civil Americana.

ARXIU

Amic de J. Conrad i H. James, Crane és considerat un dels primers autors naturalistes

aprofita per ficar-se dins la seva ment i explicar-nos totes les seves motivacions, sentiments, angoixes i penes. Una inquietud persegueix el jove des del començament: la por de ser considerat un covard, posar a prova la seva valentia i demostrar amb ferides si cal que mereix un bocí de reconeixement. "A vegades es mirava els soldats ferits amb un cert sentiment d'enveja. Pensava que les persones amb el cos esber-

lat eren felices d'una manera peculiar. Desitjava tenir, ell també, una ferida, una petita insígnia roja de coratge". La pàgina més magistral de tota la novel·la està dedicada precisament a explicar de què serveix la glòria. Per Crane, és la gran excusa, és la idea sagrada capaç d'arrossegar els homes a una carnisseria per la qual val la pena morir.

És curiós que l'autor no hagués estat mai en una guerra abans d'escriure

aquesta obra, sobretot si es té en compte les elogioses crítiques a favor del realisme que va rebre al seu moment. De fet, *La insígnia roja del coratge* continua sent molt versemblant i m'atreveria a dir que, en certa manera, el seu missatge és adequat per a totes les guerres, fins i tot per a les actuals. De fet, el verisme de les seves pàgines va fer que diversos diaris nord-americans contractessin Stephen Crane per fer de

corresponsal a les guerres entre Grècia i Turquia el 1897 i entre Espanya i els Estats Units el 1898.

Amic de Joseph Conrad i Henry James, Crane és considerat un dels primers autors naturalistes. Amb els seus només 28 anys de vida, va tenir prou temps per escriure una vintena de llibres i per exercir el periodisme en diversos diaris. Precisament la seva experiència de reporter als barris més de-pauperats de Nova York va servir-li per poder escriure en només dos dies la seva primera novel·la, titulada *Maggie, una noia de carrer*, que Edicions de 1984 també va publicar en català ara fa un parell d'anys.

La traducció de *La insígnia roja del coratge* suposava un repte que Maria Iniesta ha sabut resoldre en alguns aspectes, però que en altres hauria requerit més atenció. Abocar una obra nord-americana del XIX plena d'insults i de paraules de guerra no és del tot senzill i es pot dir que en alguns passatges Iniesta ha sabut dominar els registres però no en d'altres. En tot cas, és una excel·lent notícia que s'hagi publicat en català aquesta obra que dissectiona la guerra des de dins, que es pregunta el perquè de la violència.

És molt viril dir que "només s'aprèn a la guerra", que si no et mesures amb un altre no coneixes el teu valor. Des d'un punt de vista més femení o, si més no, des del meu punt de vista, l'anonimat no es un signe de covardia sinó d'intel·ligència. Buscar ser reconegut a tota hora, ser considerat el millor, obtenir la glòria de vegades només serveix per engendrar violència. I precisament en un paper sense firmar vaig trobar aquesta frase especialment dedicada a tots els que, com el protagonista de *La insígnia roja del coratge*, encara creuen en la glòria i en la guerra: "Es pot ser més fort que l'orgull, es pot abandonar el duel, es pot abaixar l'espasa, es pot desaparèixer, si és que es vol".